

Public Administration
Paper II
लोक प्रशासन
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Which view of administration states that it consists of all the activities pertaining to administration.

- (A) Narrower view
- (B) Wider view
- (C) Managerial view
- (D) Integral view

2. The basic premise of New Public Management is :

- (A) Open Government
- (B) Paternalistic Government
- (C) Large Government
- (D) Government as social agent

1. प्रशासन म्हणजे प्रशासनाशी संबंधीत असलेल्या सर्व कृति ह्या प्रशासनाचा दृष्टीकोन म्हणजे :

- (A) संकूचित दृष्टीकोन
- (B) विस्तृत दृष्टीकोन
- (C) व्यवस्थापकीय दृष्टीकोन
- (D) एकात्म दृष्टीकोन

2. नवलोक व्यवस्थापनाचा पाया म्हणजे :

- (A) खुले शासन
- (B) पैतृक शासन
- (C) विस्तृत शासन
- (D) समाज दूत असे शासन

[P.T.O.]

3. Which of the functions staff agencies do not include ? (A) Co-ordination (B) Planning (C) Execution (D) Supervision	3. खालीलपैकी कोणते कार्य सल्लागार घटकाचे नाही ? (A) समन्वय (B) नियोजन (C) अंमलबजावणी (D) पर्यवेक्षण
4. Riggs 'Prismatic society' represents : (A) Developing society (B) Developed society (C) Underdeveloped society (D) Modern society	4. रिग्जचे लोलकात्म समाज म्हणजे : (A) विकसनशील समाज (B) विकसीत समाज (C) अविकसीत समाज (D) आधुनिक समाज
5. A theory of public organization in tune with consumer interest and individual preferences has been constructed by : (A) Behavioural approach (B) Public choice approach (C) Systems approach (D) Human relations approach	5. ग्राहक हित आणि ग्राहक पसंती ह्यावर आधारलेला प्रशासनाचा सिद्धांत म्हणजे : (A) वर्तणूक दृष्टीकोन (B) लोक-निवड दृष्टीकोन (C) व्यवस्था दृष्टीकोन (D) मानवी संबंध दृष्टीकोन

6. Span of Control depends upon :

- I. Location
- II. Personality of personnel
- III. Organizational functions

- (A) I and II
- (B) I and III
- (C) I, II and III
- (D) II and III

7. Match the List I with List II and select the correct answer from the code given below :

List I

List II

(a) Argyris	1. Job enrichment
(b) Maslow	2. Job enlargement
(c) Herzberg	3. Theory X and Theory Y
(d) McGregor	4. Maturity-Immaturity
	5. Hierarchy of needs

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	2	3	1	4
(B)	3	2	4	5
(C)	4	5	2	3
(D)	4	5	1	3

6. नियंत्रण कक्षा खालील पैकी कोणत्या घटकावर अवलंबून असते :

- I. स्थान
- II. कर्मचाऱ्याचे व्यक्तिमत्व
- III. संघटनात्मक कार्य

- (A) I आणि II
- (B) I आणि III
- (C) I, II आणि III
- (D) II आणि III

7. सूची क्रमांक I मधील जोडी सूची क्रमांक II मधील योग्य पर्यायाशी जुळवून खालील संकेतामधून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

सूची II

(a) अरग्यारीस	1. कार्यसमृद्धीकरण
(b) मास्लो	2. कार्य विस्तार
(c) हर्झबर्ग	3. सिद्धांत X आणि सिद्धांत Y
(d) मॅकग्रेगॉर	4. प्रगल्भता-अप्रगल्भता
	5. गरजेचे पदसोपान

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	2	3	1	4
(B)	3	2	4	5
(C)	4	5	2	3
(D)	4	5	1	3

8. "Work division is the foundation of organization, indeed the reason for organization." Who said so :

- (A) Fayol
- (B) Gulick
- (C) Taylor
- (D) Follett

9. Who observed that "comparative public administration started with no paradigm of its own and developed none."

- (A) R.T. Golembiewski
- (B) Peter Savage
- (C) Ferrel Heady
- (D) Fred Riggs

8. 'कार्य-विभागणी हा संघटनेचा पाया आहे.' असेत मत कोणी मांडले ?

- (A) फेयॉल
- (B) गुलिक
- (C) टेलर
- (D) फॉलेट

9. "तुलनात्मक लोकप्रशासन हे स्वतःच्या विशेष नमुन्याद्वारे तयार झालेले नाही आणि होणारही नाही." असे कोणाच्या निदर्शनास आले.

- (A) रॉबर्ट टी. गोलेम्बीवस्की
- (B) पिटर् सेवेज्
- (C) फेर्रेल हेडी
- (D) फ्रेड रिग्ज

10. The model by Riggs, which bears the features of both; agraria and industria is called as :
- (A) Agro-Industria model
(B) A-I model
(C) Transitia model
(D) Middle range model
11. The dominant pattern of recruitment in the USA is the application of :
- (A) Spoils system
(B) Special course certificate system
(C) Patronage system
(D) Managerial approach system
12. The legislature plays fundamental role in policy-making in :
- (A) India
(B) US
(C) UK
(D) France
10. शेती आणि औद्योगिक ही दोन्ही वैशिष्ट्ये असलेल्या रिग्ज् च्या नमुन्याला म्हणतात :
- (A) कृषी-औद्योगिक प्रारूप
(B) ए-आय प्रारूप
(C) संक्रमण प्रारूप
(D) मध्यममार्ग प्रारूप
11. सेवकभरतीच्या अमेरिकेतील पद्धत प्रामुख्याने खालील पद्धतीचा वापर करते.
- (A) तुटीचा वाटा पद्धती
(B) विशिष्ट अभ्यासक्रम प्रमाणपत्र पद्धती
(C) आश्रयदाता पद्धती
(D) व्यवस्थापकीय दृष्टीकोन पद्धती
12. धोरण निर्मितीमध्ये विधिमंडळाची मूलभूत भूमिका कोणत्या देशांत असते ?
- (A) भारत
(B) अमेरिका [U.S]
(C) इंग्लंड
(D) फ्रान्स

13. Match the List I and List II and select the correct answer from the codes given below :

	List I		List II	
(a)	Fulton Committee Report		1.	1937
(b)	Brownlow Committee Report		2.	1944
(c)	First Hoover Commissioner Report		3.	1968
(d)	Assheton Committee Report		4.	1936
			5.	1949
	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	4	2	3	1
(B)	4	3	2	5
(C)	3	2	1	5
(D)	3	1	5	2

13. सूची क्रमांक I मधील जोडी सूची क्रमांक II मधील योग्य पर्यायाशी जुळवून खालील संकेतामधून योग्य उत्तर निवडा :

	सूची I		सूची II	
(a)	फुल्टन समिती अहवाल		1.	1937
(b)	ब्राऊन्लो समिती अहवाल		2.	1944
(c)	हूवर आयोग (प्रथम) अहवाल		3.	1968
(d)	अॅशटन समिती अहवाल		4.	1936
			5.	1949
	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	4	2	3	1
(B)	4	3	2	5
(C)	3	2	1	5
(D)	3	1	5	2

14. Total period of formal training for British Civil Servants is :

- (A) 24 months
- (B) 12 months
- (C) 10 months
- (D) 5 months

15. **Assertion (A)** : In the USA there is no clear distinction between 'Head of the State' and 'head of Government'.

Reason (R) : In the USA both the offices are merged.

Answer the following by using the code give below :

- (A) Both (A) and (R) are True and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

14. ब्रिटनमधील नागरी सेवकांचा औपचारिक प्रशिक्षणाचा काल खंड खालील आहे :

- (A) 24 महिने
- (B) 12 महिने
- (C) 10 महिने
- (D) 5 महिने

15. **विधान (A)** : अमेरिकेत (संयुक्त संस्थाने) विभाग प्रमुख आणि शासन प्रमुख ह्यांत स्पष्ट फरक नाही।

कारण (R) : अमेरिकेत (संयुक्त संस्थाने) दोन्ही कार्यालयांचे एकत्रीकरण आहे.

खालील संहितेचा वापर करून योग्य उत्तर लिहा :

- (A) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे व (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे.
- (B) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) बरोबर आहे, पण (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे, पण (R) बरोबर आहे

16. **Assertion (A)** : Development administration makes administrative Tribunal a necessity.

Reason (R) : Development administration reconciles different social interests.

Answer the following question by using the code below :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

17. The main aim of 'Project Management' in the development administration is :

- (A) Change in the speed of development
- (B) Change in the strategy
- (C) Change in the policy
- (D) Change in the resources

16. **विधान (A)** : विकास प्रशासन हे प्रशासकीय लवादाचे महत्व वाढवते.

कारण (A) : विकास प्रशासन विभिन्न सामाजिक हितांचे पुनर्समायोजन करते

खालील संहितेचा वापर करून त्या खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा :

- (A) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे व (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
- (B) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे.

17. विकास प्रशासनांत प्रकल्प व्यवस्थापनांचा मुख्य हेतू खालील आहे.

- (A) विकासाच्या गतीमध्ये बदल
- (B) व्यूहरचनेत बदल
- (C) धोरणात बदल
- (D) संसाधनांत बदल

18. The challenges before development administration is :
- (A) Effective implementation of programmes
- (B) Revision of goals with reference to the review
- (C) Reaching the unreach
- (D) Control of expenditure
19. Development administration in India suffers mainly from the lack of :
- (A) Development priorities
- (B) Development machinery
- (C) Popular support
- (D) Technology input
20. Development Administration is distinguished from traditional administration by its :
- (A) Planning component
- (B) Experimentation
- (C) Openness
- (D) Need for coordination
18. विकास प्रशासनासमोरील आव्हान खालील आहे :
- (A) कार्यक्रमाची कार्यक्षम अंमलबजावणी
- (B) अहवालानुसार उद्दीष्टांत बदल
- (C) वंचितापर्यंत पोहोचणे
- (D) खर्चावर नियंत्रण
19. भारतामध्ये विकास प्रशासनात मुख्यत्वे खालील त्रुटी आहे :
- (A) विकासातील अग्रक्रम
- (B) विकास यंत्रणा
- (C) लोक पठिंबा
- (D) तांत्रिक आदान
20. विकास प्रशासन पारंपारिक प्रशासनापेक्षा खालील बाबतीत वेगळे आहे.
- (A) नियोजनाचा घटक
- (B) प्रयोगशिलता
- (C) खुलेपणा
- (D) समन्वयाची आवश्यकता

21. The Indian planning process is :

1. Indicative
2. Sequential
3. Directive
4. Democratic

Choose the correct answer from the code given below :

- (A) 1
(B) 1 and 2
(C) 3 and 4
(D) 4

22. Mixed economic planning gives :

- (A) equal role to both public and private sector
(B) gives edge to public sector
(C) controlling position to public sector
(D) Free play to both the section

21. भारतीय नियोजनपद्धत खालील प्रमाणे आहे.

1. सूचनात्मक
2. क्रमपद्धत
3. निर्देशक
4. लोकशाही

खालील संहितेमधून योग्य अन्तर निवडा :

- (A) 1
(B) 1 आणि 2
(C) 3 आणि 4
(D) 4

22. मिश्र अर्थव्यवस्थेतील नियोजनांत :

- (A) सार्वजनिक व खाजगी विभागांना समान भूमिका असते
(B) सार्वजनिक विभागाला अधिकता असते
(C) सार्वजनिक विभाग नियंत्रणात्मक श्रेणी असते
(D) दोन्ही विभागांना मुक्त सहभाग असतो

23. The Central Vigilance Commission was established in :
- (A) 1947
(B) 1948
(C) 1951
(D) 1953
24. The office of 'District Collector' was set up in India in :
- (A) 1773
(B) 1772
(C) 1600
(D) 1858
25. 'Lokpal Bill' was first introduced in India in :
- (A) May 1968
(B) August 1971
(C) July 1977
(D) December 1989
23. केंद्रिय सतर्कता आयोगाची स्थापना खालील वर्षी झाले :
- (A) 1947
(B) 1948
(C) 1951
(D) 1953
24. जिलाधिकारयाच्या कार्यालयाची स्थापना भारतात खालील वर्षी करण्यांत आले :
- (A) 1773
(B) 1772
(C) 1600
(D) 1858
25. भारतामध्ये लोकपाल विधेयक खालील वर्षी मांडण्यांत आले :
- (A) मे 1968
(B) ऑगस्ट 1971
(C) जुलै 1977
(D) डिसेंबर 1989

26. The chairman of State Public Service Commission can be removed by :
- (A) President
(B) Chief Minister
(C) Governor
(D) Chief Justice
27. Kothari Committee was appointed in :
- (A) 1974
(B) 1975
(C) 1977
(D) 1978
28. 'Allocation of seats in Upper House' is included in which schedule of Indian Constitution.
- (A) Ist
(B) IIInd
(C) IIIrd
(D) IVth
26. राज्य लोकसेवा आयोगाच्या अध्यक्षाला कमी करण्याचे अधिकार कोणास आहेत ?
- (A) राष्ट्रपती
(B) मुख्यमंत्री
(C) राज्यपाल
(D) मुख्य न्यायाधीश
27. कोठारी समितीची नियुक्ती खालील वर्षी करण्यांत आले :
- (A) 1974
(B) 1975
(C) 1977
(D) 1978
28. भारतीय राज्यघटनेच्या खालील परिशिष्टांत वरील सभागृहातील जागा-वाटण पडदा समाविष्ट केलेली आहे :
- (A) परिशिष्ट 1
(B) परिशिष्ट 2
(C) परिशिष्ट 3
(D) परिशिष्ट 4

29. The Budget system was first introduced in India by :
- (A) Financial Resolution 1860
 (B) Government of India Act 1919
 (C) Lee Commission 1923
 (D) Constitution of India 1950
30. National Development Council was set up in India for plan :
- (A) Formulation
 (B) Evaluation
 (C) Co-ordination between centre and state
 (D) Execution
31. A writ issued to public official to do something is called :
- (A) Habeas Corpus
 (B) Certiorari
 (C) Mandamus
 (D) Injunction
29. भारतात अंदाजपत्रक पद्धत खालील मार्गाने सुरू झाली :
- (A) वित्तीय ठराव, 1860
 (B) भारत शासनाचा कायदा, 1919
 (C) ली आयोग, 1923
 (D) भारतीय राज्यघटनेत तरतूद, 1950
30. राष्ट्रीय विकास मंडणाची नियोजनाच्या संदर्भात खालील कारणासाठी करण्यांत आले :
- (A) आराखडा निर्मिती
 (B) मूल्यांकन
 (C) केंद्र-राज्य समन्वय
 (D) अंमलबजावणी
31. शासकीय अधिकाऱ्याला कार्य करण्याचा आदेश म्हणजे :
- (A) हेबीअस कॉर्पस (बंदी प्रत्यक्षीकरण)
 (B) सर्टिओओरी (उत्प्रेक्षण)
 (C) मँडेमस (परमादेश)
 (D) इंजंक्शन (प्रतिषेध)

32. Which of the following category is included in the 2011 Caste based Census ?
- (A) Scheduled Castes
(B) Scheduled Tribes
(C) Other backward classes
(D) All of the above
33. Which Constitutional Amendment Act provided constitutional status to rural local institutions in India ?
- (A) 64th
(B) 72th
(C) 73rd
(D) 74th
34. PRL's own resources of finance are :
- (A) Fee and Taxes
(B) Loans
(C) State Grants
(D) Central Grants
32. 2011च्या जाती आधारित जनगणनेमध्ये खालीलपैकी कोणत्या प्रवर्गाचा समावेश केला आहे ?
- (A) अनुसूचित जाती
(B) अनुसूचित जमाती
(C) इतर मागास वर्ग
(D) वरील सर्व
33. भारतामध्ये ग्रामिण स्थानिक शासनाला घटनात्मक दर्जा कोणत्या घटना दुरुस्ती कायद्याने विव्जाला :
- (A) 64वी घटना दुरुस्ती
(B) 72वी घटना दुरुस्ती
(C) 73वी घटना दुरुस्ती
(D) 74वी घटना दुरुस्ती
34. पंचायती राज संस्थांचे स्वतःचे उत्पन्नाचे मार्ग खालील आहेत :
- (A) शुल्क व कर
(B) कर्ज
(C) राज्य अनुदान
(D) केंद्रीय अनुदान

35. Sources of Hypothesis are :

- (A) General Culture
- (B) Normative Theories
- (C) Authority
- (D) Reliability

36. What is *not* the aim of social research ?

- (A) to understand the functioning of society
- (B) to evaluate the social problems
- (C) documentation of problem
- (D) to study the individual behaviour and social action

37. The new research technique is the :

- (A) Case study technique
- (B) Project technique
- (C) Computer technique
- (D) Management technique

35. गृहितकाचा उगम खालील आहे :

- (A) सामान्य संस्कृती
- (B) आदर्श सिद्धांत
- (C) अधिकार
- (D) अवलंबिता

36. सामाजिक संशोधनाचा कोणता हेतू नसतो ?

- (A) समाजाच्या कार्याची माहिती समजणे
- (B) सामाजिक समस्यांचे मूल्यांकन
- (C) समस्यांची नोंद
- (D) सामाजिक कृती आणि व्यक्तित्तेचे वर्तन ह्याचा अभ्यास

37. संशोधनाचे नवे तंत्र खालील आहे :

- (A) घटना अभ्यास तंत्र
- (B) प्रकल्प तंत्र
- (C) संगणक तंत्र
- (D) व्यवस्थापन तंत्र

38. Lottery method is :
- (A) Simple random sampling
 (B) Multi-stage sampling
 (C) Multi-phase sampling
 (D) Non-probability sampling
39. First Chairman of Central Social Welfare Board was :
- (A) Rajkumari Amrit Kaur
 (B) Aruna Asafali
 (C) Durga Bai Deshmukh
 (D) Sucheta Kriplani
40. To encourage small-scale and cottage industries was the main thrust of the :
- (A) Industrial Policy Resolution, 1956
 (B) Industrial Policy Statement, 1977
 (C) Industrial Policy of 1980
 (D) New Economic Policy of 1991

38. सोडत पद्धत म्हणजे :
- (A) साधी अनियमित निवड
 (B) बहुल टप्पा निवड
 (C) बहुल स्थिती निवड
 (D) संभाव्यता निरपेक्ष निवड
39. केंद्रिय समाज कल्याण मंडलाचे पहिले अध्यक्ष खालीलपैकी कोण होत्या ?
- (A) श्रीमती राजकुमारी अमृत कौर
 (B) श्रीमती अरुणा आसफअली
 (C) श्रीमती दुर्गाबाई देशमुख
 (D) श्रीमती सुचेता कृपलानी
40. लघु आणि कुटीर उद्योगात प्रोत्साहन देणे हा खालील धोरणाचा मुख्य उद्देश होता :
- (A) भारतीय औद्योगिक धोरणाचा ठराव, 1956
 (B) भारतीय औद्योगिक निवेदन, 1977
 (C) भारतीय औद्योगिक धोरण, 1980
 (D) नव-अर्थ धोरण, 1991

41. The basic operating principle under liberalisation is :
- (A) Regulated economy
(B) Market economy
(C) Participatory economy
(D) Totally deregulated economy
42. Disinvestment means :
- (A) to indicate the process of privatization
(B) to indicate the process of globalization
(C) to indicate the over-capitalization
(D) to indicate the inefficient management
43. Who considered private property to be the cause of all social and economic evils ?
- (A) Simon
(B) Marx
(C) Dimock
(D) Amartya Sen
41. उदारीकरणाचे मुख्य कार्यकारी तत्व खालील आहे :
- (A) नियंत्रित अर्थव्यवस्था
(B) बाजार अर्थव्यवस्था
(C) सहभागी अर्थव्यवस्था
(D) संपूर्ण विनियंत्रण अर्थव्यवस्था
42. निर्गुतवणूक म्हणजे :
- (A) खाजगीकरणाची प्रक्रिया
(B) जागतिकीकरणाची प्रक्रिया
(C) भांडवल आधिक्य दर्शकता
(D) व्यवस्थापन अकार्यक्षमतादर्शकता
43. यांच्या मते सर्व सामाजिक आणि आर्थिक अरिष्टांचे मूळ खाजगी संपत्ती आहे.
- (A) सायमन
(B) मार्क्स
(C) डिमॉक
(D) अमर्त्य सेन

44. Answer the question by using the code given below :

Assertion (A) : Globalization provides more goods and services.

Reason (R) : Globalization has increased the exploitation of the poor.

Code :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
 (B) Both (A) and (R) are true (R) is not the correct explanation of (A)
 (C) A is true but (R) is false
 (D) A is false but (R) is true

45. Match the List I and List II correctly and select the correct answer from the code given below :

List I	List II
Community Development Experiment	Focus of the Experiment
(a) Shantiniketan	1. Demonstration
(b) Kosamba	2. Culture
(c) Nilekhori	3. Agriculture
(d) Martandom	4. Use of machine

Code :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	3	4	1	2
(B)	2	3	4	1
(C)	1	2	3	4
(D)	1	4	3	2

44. खालील संहितेचे वापर करून त्याखालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा :

विधान (A) : जागतिकीकरणामुळे वस्तु व सेवा अधिक प्रमाणांत निर्माण होतात.

कारण (R) : जागतिकीकरणाचे गरीबाचे शोषण वाढलेले आहे.

संहिता :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत, पण (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
 (B) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
 (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे
 (D) A हे चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

45. सूची I मधील जोडी सूची II मधील योग्य पर्यायाशी जुळवून खालील संहितेवरून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I	सूची II
(सामूहिक विकास योजना प्रयोग)	(प्रयोग दिशा)
(a) शान्तीनिकेतन	1. प्रात्यक्षिक
(b) कोसंबा	2. संस्कृती
(c) निलेखोरी	3. कृषि
(d) मार्तंडाम	4. यंत्राचा वापर

संहिता :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	3	4	1	2
(B)	2	3	4	1
(C)	1	2	3	4
(D)	1	4	3	2

46. The 64th Constitutional Amendment Bill was introduced in Lok Sabha by the :

- (A) Indira Gandhi Government
- (B) Rajiv Gandhi Government
- (C) V.P. Singh Government
- (D) Narsimha Rao Government

47. Political education through local government (Ripon) means :

1. Increased representation
2. Emphasis on deliberative functions
3. Accommodating local will
4. Accepting responsibility for official acts

Choose the correct answer from the code given :

- (A) 1
- (B) 2 and 3
- (C) 2
- (D) 3 and 4

46. 64 वे घटना दुरुस्ती विधेयक लोकसभेत कोणत्या शासनाते मांडले ?

- (A) इंदिरा गांधी शासन
- (B) राजीव गांधी शासन
- (C) व्ही. पी. सिंग शासन
- (D) नरसिंह राव शासन

47. स्थानिक शासनातून राजकीय शिक्षण म्हणजे :

1. प्रतिनिधित्वात वाढ
2. चर्चात्मक कार्यावर जोर
3. स्थानिक शिक्षणाचा समावेश
4. शासकीय कार्याची जबाबदारी स्वीकारण खालील संहिते मधून योग्य पर्याय निवडा :

- (A) 1
- (B) 2 आणि 3
- (C) 2
- (D) 3 आणि 4

48. The essence of 73rd and 74th Constitutional Amendment Act is that which has :
- (A) Rationalized local government system
 (B) Constitutional status to local government
 (C) Made local govt. more representative
 (D) Realized social justice through reservation
49. Local government employees in France enjoy :
- (A) Full political freedom
 (B) Freedom to vote
 (C) No political freedom
 (D) No political freedom to senior officers
50. **Assertion (A) :** Strong local government makes national government strong.
Reason (R) : Local and National Systems are independent :
 Answer the question by using the codes below :
- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
 (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
 (C) (A) is true but (R) is false
 (D) (A) is false but (R) is true
48. 73 व 64व्या घटना दुरुस्तीचे सार खालील प्रमाणे आहे :
- (A) स्थानिक शासन व्यवस्थेचे सुसंगतिकरण
 (B) स्थानिक शासनाला घटनात्मक दर्जा
 (C) स्थानिक शासनाच्या प्रतिनीधिकतेत वाढ
 (D) आरक्षणांतून सामाजिक न्यायाची पूर्तता
49. फ्रान्समधील स्थानिक शासनातील कर्मचारी :
- (A) पूर्ण राजकीय स्वातंत्र्य
 (B) मतदाताचा हक्क
 (C) राजकीय स्वातंत्र्याचा अभाव
 (D) वरिष्ठ अधिकाऱ्यांबाबत राजकीय स्वातंत्र्याचा अभाव
50. **विधान (A) :** प्रभावी स्थानिक शासन राष्ट्रीय शासन प्रभावी करते.
कारण (R) : स्थानिक शासन व राष्ट्रीय शासन स्वतंत्र आहेत.
 संहितेचा वापर करून त्याखालील प्रश्नाचे उत्तरे लिहा :
- (A) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे व (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण आहे
 (B) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहे परंतु (R) हे (A) चे योग्य स्पष्टीकरण नाही
 (C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
 (D) (A) हे चूक आहे (R) हे बरोबर आहे

ROUGH WORK

NOV - 21211/II

ROUGH WORK

NOV - 21211/11

NOV - 21211/II

StudentBounty.com

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

F

Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Seat No.

(In figures as in Admit Card)

PUBLIC ADMINISTRATION

Seat No. (In words) .....

NOV - 21211

Paper II

Answer Sheet No.

[Maximum Marks : 100]

Time Allowed : 75 Minutes]

Number of Pages in this Booklet : 24

Instructions for the Candidates

- Write your Seat Number in the space provided on the top of this page. Write your Answer Sheet No. in the space provided for Answer Sheet No. on the top of this page.
- Write and darken Test Booklet No. on OMR Answer Sheet.
- This paper consists of **Fifty (50)** multiple choice type of questions.
- Each item has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the responses as indicated below on the correct response against each item.
Example : (A) (B) (C) (D)
Where (C) is the correct response.
- Your responses to the items for this paper are to be indicated on the Answer Sheet only. Responses like (×) (✓) (/) and **light shaded responses will not be considered/evaluated.**
- Read instructions given inside carefully.
- One Sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
- You should return the test booklet and answer sheet **both** to the invigilator at the end of the paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.
- Answers marked on the body of the question paper will not be evaluated.

परीक्षार्थीसाठी सूचना

- या पानावरील वरच्या कोपऱ्यात आपला आसन क्रमांक तसेच आपणास दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- प्रश्नपत्रिका क्रमांक OMR उत्तरपत्रिकेवर दिलेल्या रकान्यात लिहून त्याप्रमाणे काळा करावा.
- या प्रश्नपत्रिकेत **पन्नास** बहुनिवड प्रश्न आहेत.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा करावा.
उदा. (A) (B) (C) (D)
जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे उत्तरपत्रिकेमध्येच द्यावीत. उत्तराच्या रकान्यामध्ये (×) (✓) (/) व **अस्पष्टपणे काळे केलेले उत्तर ग्राह्य धरले जाणार नाही.**
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- कच्च्या कामासाठी प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी कोरे पान जोडले आहे.
- या पेपरची परीक्षा संपल्यानंतर प्रश्नपत्रिका व उत्तरपत्रिका **दोन्ही** पर्यवेक्षकांना परत करावी. यातील कोणताही कागद तुमच्या बरोबर परीक्षा केंद्राबाहेर नेण्यास सक्त मनाई आहे.
- प्रश्नपत्रिकेवर दर्शविलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.